

היום נלמד בעזרת ה':

סנהדרין דף כד

למדנו אתמול, שנחלקו רבי מאיר וחכמים האם 'זה פוסל עדין' או לא. וביאר רב דימי מדובר שהבעל דין אומר שיש לו שתי כיתות עדים. נחלקו רבי מאיר וחכמים האם הוא חייב לברר את דברו ולהביא את שתיהן, או שיכול לבסוף להביא רק כת אחת.

לדעת רבי מאיר הוא חייב להביא את שתי הכיתות. ולכן כשהוא הביא את הכת הראשונה יכול הבעל דין השני להעיד נגדם, כי הוא לא נוגע בעדותו. שהרי הבעל דין השני חייב להביא גם את הכת השניה של העדים, ועל פיהם הוא יוכל לאמת את טענתו. ונמצא שעדות הבעל דין כנגד הכת הראשונה אינה משפיעה על הדין.

אבל לדעת רבנן הוא לא חייב להביא את הכת השניה, וממילא כשהבעל דין מעיד נגד הכת הראשונה הוא נוגע בעדות.

נימא בפלוגתא דרבי ורבן שמעון בן גמליאל קמיפלגי: לכאורה רבי מאיר וחכמים נחלקו במחלוקת דלהלן.

דתינא הבא לידון בשטר ובחזקה: מי שקנה שדה, ובא אדם ומערער עליה שהיא היתה שלו. והקונה מוציא לו שטר שקנה אותה ממנו וגם מביא לו עדים שאכל את השדה שלוש שנים ויש לו 'חזקה' בשדה. נחלקו רבי ורשב"ג האם מקבלים את השטר או את החזקה, כראייה לכך שהשדה של הקונה.

והוינן בה בחזקה ולא בשטר? אלא אימא אף בחזקה: והיקשינו על כך וכי לדעת רשב"ג הוא חייב להביא חזקה ולא שטר? והרי שטר הוא ראייה הרבה יותר חזקה מ'חזקה'. ותירצנו שלדעת רשב"ג הוא יכול בחור האם להביא שטר או להביא חזקה.

וקיי"ל דבצריך לברר פליגי: וביארנו את המחלוקת של רבי ורשב"ג. אדם שטוען שתי טענות לזכותו, האם הוא צריך להביא את כל הטענות שלו, או מספיק לו להשתמש בטענה אחת.

ולכן מכיון שהקונה טוען שיש לו שטר ויש לו חזקה. לדעת רבי על הקונה להביא את השטר (וממילא לא יצטרך להביא את עדי החזקה, כי חזקה באה רק במקום שאין שטר) ולא יועיל לו להביא רק את החזקה. ואילו לדעת רשב"ג אין צורך להביא את השטר ומספיק החזקה שיש לו. כי אדם לא צריך לברר את כל הטענות שיש לו, ומספיק לו להראות שהוא צודק בטענה אחת מתוכם. עד כאן הסוגיא בבא בתרא.

ואם כן לכאורה רבי מאיר סובר כרבי ורבנן כרשב"ג.

דחיה: לא, אליבא דרשב"ג וכו': בשיטת רשב"ג אין מחלוקת בנידון של משנתנו, גם ר"מ וגם חכמים סוברים בשיטתו שאין צריך לברר ולהביא את שתי כיתות העדים.

והמחלוקת שלהם היא בדעת רבי. רבי מאיר סובר שלדעת רבי גם כאן צריך להביא את שתי הכיתות.

אבל רבנן חולקים ואומרים שדוקא לגבי שדה על הקונה להביא את השטר, בגלל שכל הכח של 'חזקה' נובע מהשטר. דהיינו אם אדם יטען שיש לו חזקה בשדה בגלל שהוא ישב בה שלוש שנים ואף אחד לא מחה בו, אין זו חזקה. אלא רק כשהוא טוען שהוא קנה את השדה לפני שלוש שנים, החזקה אומרת שאדם לא צריך לשמור על השטר לאחר שלוש שנים והוא נאמן למרות שאין לו שטר. אך כאן מכיון שהוא טוען שכן יש לו שטר, עליו להציג אותו. כל זה לגבי שדה. אבל במשנה שלנו שהבעל דין טוען שיש לו שתי כיתי עדים, אין סיבה להצריך אותו להביא את שתיהן, כי הכת האחת לא באה מכח השניה, ולכן כאן רבי מודה לרשב"ג.

הסבר נוסף במחלוקת רבי מאיר וחכמים במשנתנו

כי אתא רבין אמר רבי יוחנן: גם ברישא וגם בסיפא מדובר שהבעל דין מצטרף עם עד נוסף להעיד גם על הדיינים וגם על העדים שהם פסולים. ברישא מדובר שלאחר עדותו התברר לנו ממקור אחר שאכן העדים פסולים, אך הדיינים נשאר ככשרותם. רבי מאיר סובר מיגו (= מתוך) שנאמנו דבריו לגבי העדים הפסולים, אנו מאמינים לו גם שהדיינים פסולים. וחכמים חולקים וסוברים שלא אומרים מיגו.

ובסיפא התברר לנו ממקור אחר להיפך, שהדיינים פסולים אך העדים נשאר ככשרותם. רבי מאיר סובר מיגו שהדיינים פסולים גם העדים פסולים. אך חכמים חולקים.

מתקיף לה רבא: בשלמא בסיפא ניחא שאנו מאמינים לו במיגו לפסול גם את הדיינים, והוא לא נקרא נוגע בעדותו, כי יש עוד בתי דינים ללכת אליהם. אבל בסיפא קשה, איך אנחנו מאמינים לו במיגו שגם העדים פסולים, והרי הוא נוגע בעדותו כי אין לבעל דין עדים אחרים.

לא צריכא דאיכא כת אחרת: מדובר שיש לו עוד כת של עדים.

הא ליכא כת אחרת מאי הכי נמי דלא מצי פסלי היינו דרב דימי: אבל אם אין לו כת אחרת, הוא באמת לא יכול לפסול את העדים שלו. אם כן זו בדיוק דעתו של רב דימי לעיל, ומה חידש רבין?

איכא בנייהו מיגו דמר סבר אמרינן מיגו ומר סבר לא אמרינן מיגו: המחלוקת שלהם האם מאמינים לו לטענת הפסול בעדים רק מכח המיגו (בגלל שנמצא כדבריו בטענה נגד הדיינים), או שמאמינים לו גם בלי מיגו. לדעת רב דימי לא צריך מיגו, ולדעת רבין צריך מיגו.

*

גופא אמר ר"ל פה קדוש יאמר דבר זה תני עדו: הגמרא חוזרת לדברי ריש לקיש לעיל. ריש לקיש אמר - לא יתכן שרבי מאיר אמר דבר כזה שהבעל דין יכול לפסול שני עדים! אלא רבי מאיר דיבר במקרה שהבעל דין האחד הביא רק עד אחד, ואותו יכול לפסול הבעל דין השני.

קושיא: איני, והאמר עולא הוואה את ר"ל בבית המדרש כאילו עוקר הרים וטוחנן זה בזה: מרוב חריפותו. ואם כן מדוע הוא ביטל את עצמו לרבי מאיר?

קושיא על הקושיא: אמר רבינא והלא כל הוואה ר"מ בבית המדרש כאילו עוקר הרי הרים וטוחנן זה בזה: אם כן רבי מאיר היה חריף יותר מריש לקיש, ומה הקושיא?

תירוץ: הכי קאמר בא וראה כמה מחבבין זה את זה: אין הכוונה להתפלאות על ריש לקיש, אלא להראות כמה חכמי ארץ ישראל היו מחבבים זה את זה. שהרי ריש לקיש היה חריף מאד ובכל אופן הוא קרא לרבי מאיר 'פה קדוש' והוא טרח ליישב את דבריו.

כי הא דיתיב רבי וכו': והדוגמא לכך. מהמעשה הבא. רבי אמר שאסור להטמין בשבת מים צוננים (שאינם קרים) בתוך חול כדי שלא יתחממו בחום היום.

אמר ליה כבר הורה זקן: רבי הסכים ואמר שיש לנהוג כהוראתו של רבי יוסי.

דאילו רבי יוסי קיים היה כפוף וכו': הרי אם רבי יוסי היה חי הוא היה מכופף את עצמו לפני רבי, משום שרבי היה נשיא. והראייה שהרי רבי ישמעאל ברבי יוסי היה גדול כמו אביו ובכל אופן כופף את עצמו לרבי.

אלו תלמידי חכמים שנכבד שמחבלים זה לזה בהלכה: חכמי בבל היו מקשים זה על זה בשפה תקיפה ובחימה. ואילו חכמי ארץ ישראל היו מעיינים ביחד ומתקנים אחד את דברי חברו, וביחד היתה יוצאת הסוגיא לאור.

ואשא עיני וארא: נאמר בזכריה "וְאָשָׂא עֵינֵי וְאָרָא וְהִנֵּה שְׁתֵּי נְשִׁים יוֹצְאוֹת וְרוּחַ בְּכַנְפֵיהֶם, וְלִהְנֶה כְּנָפִים כְּכַנְפֵי הַחֲסִידָה, וְתִשָּׂאנָה אֶת הָאִיפָה בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם : וְאָמַר אֶל הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי אֲנִי הִמָּה מוֹלֹכוֹת אֶת הָאִיפָה : וְאָמַר אֵלַי לְבָנוֹת לָהּ בֵּית בְּאָרֶץ שְׁנַעֲרָ". ביאר רבי יוחנן 'שתי הנשים' הן שתי מידות רעות, חנופה וגסות הרוח (= גאווה) שירדו לבבל. 'רוח כנפיהם' זו גאווה, ו'כנפיים כנפי החסידה' זו חנופה שהם מראים את עצמם כחסידים.

קושיא: וגסות הרוח לבבל נחית? והאמר מר וכו'.

'עילם' = מדינה בפרס.

תירוץ: אין לבבל נחית וכו': אכן הם ירדו לבבל אבל משם הגאווה השתרבבה והגיעה לעילם. והדבר מדויק בפסוק שרק אשה אחת בנתה בית בארץ שנער (היא בבל), דהיינו רק החנופה, אבל גסות הרוח בנתה את הבית שלה בעילם.

קושיא: והאמר מר 'סימן לגסות הרוח עניות' ועניות לבבל נחית: הרי בני בבל היו עניים, ואם כן בהכרח שהם גם היו גאוותנים!

תירוץ: מאי עניות? עניות תורה וכו': אין הכוונה לעניות בממון אלא לעניות בתורה. היכן שיש עניות בתורה יש גאווה. ואכן בעילם היתה עניות בתורה, כי היא זכתה רק 'ללמוד' דהיינו היו שם אנשים גדולים כמרדכי הצדיק ודניאל, אבל בני המדינה לא למדו תורה מהרבנים כי הם היו גסי רוח. אבל בכל זכתה גם 'ללמד' דהיינו עזרא גר שם והרכיץ תורה לעם.

"במחשכים הושיבני כמתי עולם" אמר ר' ירמיה זה תלמודה של בבל: שחכמיה לא היו נוחים זה עם זה ולכן תלמודם לא היה ברור בידם. וכנ"ל.

משנה: אמר לו נאמן עלי אבא: אמר בעל דין האחד לבעל דין השני - נאמן עלי אבא שלי או אבא שלך לדון אותי (למרות שבעיקרון הוא פסול לדון אותו, אבל כאן הוא מסכים לכך). נחלקו הדעות האם לאחר מכן הוא יכול לחזור בו ולומר שאינו מעוניין שהוא ידון אותו.

היה חייב לחבירו שבועה: החייב לחבירו שבועה, צריך להחזיק ספר תורה ולהישבע בשם ה'. כאן אמר לו הבעל דין 'דור לי בחיי ראשך' תשבע לי בחיי ראשך. והיינו שהוא מותר לו על החזקת הספר ועל שם ה'. נחלקו הדעות האם יכול לחזור בו מהסכמתו ולדרוש ממנו שבועה גמורה או לא.

גמרא: כגון דקבליה עליה בחד: מדובר שהאבא הוא אחד משלושת הדיינים, ובכל אופן סוכר רבי מאיר שהוא יכול לחזור בו למרות שיש עוד שני דיינים כשרים שיזונו אותו.

אמר רב יהודה אמר שמואל מחלוקת במחול לך: כל המחלוקת בין רבי מאיר לחכמים האם יכול לחזור בו מהסכמתו שהאבא ידון אותו, היא דוקא ב'מחול לך'. דהיינו באומר לו - אם האבא יזכה אותך אני אמחול לך על הכסף. אבל ב'אתן לך' דהיינו באומר לו - אם האבא יזכה אותך אני אשלם לך כסף, לכולי עלמא יכול לחזור בו. דהיינו, רק במחול לך חכמים סוברים שאינו יכול לחזור בו, אבל באתן לך הם מודים לרבי מאיר שאינו יכול לחזור בו.

וטעם הדבר משום שב'מחול לך' הכסף נמצא בידי הזוכה בדיון, וכשהחייב מוחל לו, הוא קונה את הכסף מיד. אבל ב'אתן לך' הכסף נמצא בידי החייב בדיון, ואם כן הזוכה בדיון לא יכול לקנות את הכסף שאינו בידיו, ולכן יכול החייב להתחרט ולטעון שאם הוא רוצה להוציא ממנו את הכסף עליו לעשות זאת בדיינים כשרים.

ורבי יוחנן אמר באתן לך מחלוקת: אבל רבי יוחנן לא אמר מה הדין לשיטתו ב'מחול לך'. האם במחול לך גם כן מחלוקת, או שלכולי עלמא לא יכול לחזור בו כי הוא כבר זכה בכסף שבידיו. והגמרא מסתפקת בזה -

איבעיא להו וכו'.

ראייה: תא שמע דאמר רבא מחלוקת באתן לך אבל במחול לך דברי הכל אין יכול לחזור בו. אי אמרת בשלמא באתן לך מחלוקת אבל במחול לך דברי הכל אין יכול לחזור בו, רבא דאמר כרבי יוחנן. אלא אי אמרת בין בזו ובין בזו מחלוקת רבא דאמר כמאן?

דחייה: רבא טעמא דנפשיה קאמר: רבא חולק על שמואל ועל רבי יוחנן ואומר דעה חדשה.

איתיביה רב אחא בר תחליפא לרבא: מהמשנה שלנו 'היה חייב לחבירו שבועה וכו'. דהיינו אם הוא ויתר לו שישבע לו שבועה קלה, נחלקו רבי מאיר וחכמים האם יכול לחזור בו.

לכאורה המשנה מדברת על 'הנשבעין ולא משלמין', כגון מודה במקצת. אדם שתבעו אותו מאה והוא הודה שחייב חמישים. הוא נשבע שחייב רק חמישים, ונפטר מלשלם את החמישים הנוספים. המקרה הזה דומה ל'מחול לך', ובכל אופן נחלקו בו רבי מאיר וחכמים. קשה לרבא שאמר שבמחול לך כולם מודים שלא יכול לחזור בו.

תירוצי: לא, באותן הנשבעין ונוטלין דהוה ליה כאתן לך: המשנה מדברת על ה'נשבעין ונוטלין'. כגון פועל שתובע את בעל הבית שלא שילם לו את שכרו, הוא נשבע ונוטל כסף מבעל הבית. מקרה זה דומה ל'אתן לך', ובזה נחלקו רבי מאיר וחכמים האם יכול לחזור בו. אבל ב'נשבעין ולא משלמין' לכו"ע לא יכול לחזור בו.

קושיא: והא תנא ליה רישא: כבר ברישא (קיבל על עצמו דיין פסול) דברה המשנה על 'אתן לך'. כי הרי רבא פירש את הרישא באומר 'אתן לך'. ומדוע הוצרכה המשנה לומר שוב אות אותו הדין בסיפא (ויתר על שבועה חמורה)?

תירוצי: תנא תולה בדעת אחרים ותנא תולה בדעת עצמו: ברישא התנא כתב מקרה של 'אתן לך' כשהבעל דין תולה את הדבר בדעת הדיין שהוא יזכה או יחייב את הבעל דין. ובסיפא התנא כתב מקרה של 'אתן לך' כשהבעל דין תולה את הדבר בדעת הבעל דין שכנגדו שבו תלוי האם ישבע או לא. והגמרא מבארת -

וצריכא וכו': וצריך לכתוב את שני המקרים. כי אם היה כתוב רק 'תולה בדעת אחרים' (מקבל על עצמו שאם יחייב אותו דיין פסול, הוא יתן לו את הכסף) היינו חושבים שדוקא שם סובר רבי מאיר שהוא יכול לחזור בו. בגלל שהוא לא הסכים בלב שלם לתת לו את הכסף, כי הוא חשב שהדיין הפסול יחייב את הבעל דין והוא לא יצטרך לשלם לו. אבל ב'תולה בדעת עצמו' (תשבע שבועה קלה ואתן לך את הכסף) שהוא יודע שהבעל דין בודאי ישבע, יתכן שרבי מאיר מודה לרבנן שהוא לא יכול לחזור בו, כי הוא הסכים לזה בלב שלם.

ואם היה כתוב רק 'תולה בדעת עצמו', היינו חושבים שדוקא שם רבנן סוברים שהוא לא יכול לחזור בו, כי הוא הסכים לזה בלב שלם. אבל ב'תולה בדעת אחרים' הם מודים לרבי מאיר שהוא יכול לחזור בו, כי הוא חשב שהדיין לא יחייב אותו והוא לא הסכים לכך בלב שלם. קמ"ל.

*

אמר ריש לקיש מחלוקת לפני גמר דין: המחלוקת במשנה במקבל עליו דיין פסול, היא דוקא לפני גמר דין, שאז לדעת רבי מאיר הוא יכול לחזור בו מהסכמתו. אבל לאחר גמר דין לכו"ע אין יכול לחזור בו.

ור' יוחנן **אמר לאחר גמר דין מחלוקת:** ורבי יוחנן לא אמר מה הדין לפני גמר דין. האם לכו"ע יכול לחזור בו, או שגם בזה נחלקו. והגמרא מסתפקת בזה - איבעיא להו וכו'.

ת"ש דאמר רבא קיבל עליו קרוב או פסול, לפני גמר דין יכול לחזור בו לאחר גמר דין אין יכול לחזור בו. אי אמרת וכו': אם נאמר בדעת רבי יוחנן שלאחר גמר דין מחלוקת אבל לפני גמר דין לכו"ע יכול לחזור בו, נמצא שרבא אמר את דבריו כרבי יוחנן אליבא דרבנן (ולכן אמר שלאחר גמר דין לא יכול לחזור בו). אבל אם נאמר בדעת רבי יוחנן שגם לפני גמר דין מחלוקת, נמצא שלא ברור כמו מי אמר רבא את דבריו.

(ולא יתכן לומר שרבא סובר כריש לקיש ואליבא דרבי מאיר, כי רבא אמור לפסוק הלכה כחכמים ולא כרבי מאיר).

[בנוסף כאן לא יתכן לתרץ שרבא אמר שיטה חדשה וכמו שתירצה הגמרא לעיל. כי שם רבא אמר את דבריו כביאור המחלוקת במשנה ולכן ניתן לומר שהוא אמר ביאור חדש. אבל כאן הוא אמר פסק הלכה. ואם היה רוצה לומר שיטה חדשה היה אומר זאת כביאור על המחלוקת במשנה. ולכן בהכרח שהוא בא לפסוק הלכה במחלוקת של ריש לקיש ורבי יוחנן].

שלח ליה רב נחמן וכו'.

בסורא מתני הכי: בסורא אמרו את הספיקות הללו ששלח לו כנ"ל. אבל בפומבדיתא אמרו נוסח אחר.

לפני גמר דין וקנו מידו מאי - השאלה היא - אם הבעל דין רוצה לחזור בו לפני גמר דין אך הוא כבר עשה קניין על ההסכמה שלו, מה הדין? והתשובה - שלאחר הקניין אינו יכול לחזור בו.

משנה: ואלו הן הפסולים: להיות דיינים ולהיות עדים. כל הללו חשודים על הגזל, וכיון שהם עוברים על איסור בשביל להרויח ממון, פסלו אותם להעיד שמא יעידו עדות שקר כדי להרויח ממון. וכן פסולים להיות דיינים שמא ידונו דין שקר בשביל להרויח ממון.

המשחק בקוביא: שעושה תנאי עם חברו, שאם הוא מנצח חברו נותן לו סכום כסף, ואם חברו מנצח הוא יתן לו סכום כסף. ובגמרא יתבאר.

והמלוה בריבית: הוא גזלן מדרבנן (אבל מדאורייתא אינו גזלן) אף שעבר על איסור, משום שהלווה נותן לו את הריבית מדעתו.

ומפריחי יונים: כל אחד מהמר שהיונה שלו תגיע ראשונה ליעד, וזהו כעין 'משחק בקוביא'.

וסוחרי שביעית: עושים סחורה בפירות שביעית, (ונאמר "וְהִיְתָה שְׁבַע הָאָרְץ לְכֶם לְאֶכְלָה", "לאכלה" ולא לסחורה). וכיון שהוא עובר על איסור בשביל להרויח ממון, פסלו אותו להעיד ולדון כנ"ל.

אמר רבי שמעון בתחילה היו קורין אותן אוספי שביעית וכו': יתבאר בגמרא.

אמר רבי יהודה אימתי בזמן שאין להן אומנות אלא הוא: בגלל שהמשחקים בקוביא מתעסקים בזה כל היום, הם לא עסוקים ביישובו של עולם והם לא בקיאים במשא ומתן והם גם לא יראי חטא. אבל אם יש להם עבודה אחרת מלבד המשחק הם כשרים.

גמרא: משחק בקוביא מאי קא עביד? אמר רמי בר חמא משום דהוה אסמכתא: בגלל שהוא עושה תנאי עם חברו, שאם הוא מנצח חברו נותן לו סכום כסף, ואם חברו מנצח הוא יתן לו סכום כסף. הוא נחשב לגזלן מדרבנן, לפי ש'אסמכתא' לא קונה. כלומר כל אחד בטוח שהוא ירויח, וכשהוא מפסיד הוא לא נותן לחברו את הממון בלב שלם, וחברו לא קנה אותו והרי הוא גזלן.

רב ששת אמר: אין זו אסמכתא. אלא אסמכתא היא במקרה שהמבטוח את ההבטחה בטוח שהוא יצליח לעמוד במשימה (כגון לווה שנתן את השטר חוב

לשליש ואמר לו - אם אני לא אשלם את שאר החוב למלווה עד שלושים יום, תן לו את השטר חוב בחזרה. והגיע הזמן ועדיין לא שילם. השליש לא יחזיר את השטר למלווה, כי דברי הלווה הם רק 'אסמכתא' - הבטחה שמבטיח אדם במחשבה שבודאי הוא לא יצטרך לקיים אותה, אין לה תוקף. וגם כאן הלווה היה בטוח שהוא יצליח לפרוע את החוב עד סוף השלושים יום, ובודאי הוא לא התכוין באמת שהשליש יתן את השטר למלווה).

אבל כאן הרי הוא ידוע שהוא שם את כספו על הספק, והוא עושה זאת בלב שלם. אלא הסיבה שהם פסולים בגלל שהם לא עסוקין ביישובו של עולם.

מאי בינייהו? איכא בינייהו דגמר אומנותא אחריתי: כיש להם עבודה אחרת. שאז לדעת רב ששת הם כשרים כי הם עוסקים ביישובו של עולם, אבל לדעת רמי בר חמא הם פסולים כי זו אסמכתא וגזל.

דתנן א"ר יהודה אימתי וכו': ראייה מהמשנה לדעת רב ששת וקושיא לרמי בר חמא!

וכי תימא וכו': ואל תאמר שרבי יהודה חולק על רבנן. וכיון שרבי יהודה אמר בלשון אימתי פירושו שבא לפרש את דברי חכמים, ורק כשאומר במה דברים אמורים יש מחלוקת אם בא לפרש או שבא לחלוק.

דף כה.

תירוצי: גברא אגברא קא רמית: שרמי בר חמא חולק ואומר שגם כשכתוב לשון מאימתי, כוונת רבי יהודה שבא לחלוק.

ולא פליגי: הרי ודאי שחכמים חולקים על רבי יהודה, כמבואר בכרייתא שכתוב בה שבין אם יש לו אומנות אחרת ובין אין לו אומנות אחרת, תמיד הוא פסול לעדות.

ההיא, רבי יהודה משום רבי טרפון, היא: ומסיקה הגמ' שאכן דעת רבי יהודה בשם רבי טרפון שאסמכתא אינה קונה שהרי הוא אמר שאם עבר אדם ששנים הסתפקו בו אם הוא נזיר, ואחד אמר שאם הוא נזיר הרי הוא מקבל על עצמו נזירות, והשני אמר שאם אינו נזיר הרי הוא מקבל על עצמו נזירות. שרבי טרפון אורמ כיון שאינם מקבלים על עצמם בצורה ודאית, אינם נזירים. ורואים שדעת רבי טרפון שכל שאינו מתנה בצורה ודאית אינו נחשב לתנאי.